

На основу чл. 11 Уредбе Министарског савета о издавању државних обвезница ратним добровољцима уместо аграрне земље М.С.бр. 1156 од 7 децембра 1938 године прописујемо

ПРАВИЛНИК

о извршењу Уредбе о издавању државних обвезница ратним добровољцима уместо аграрне земље

Чл. 1.

Уредби о издавању државних обвезница ратним добровољцима уместо аграрне земље сврха је, да се остваре стечена права ратних добровољаца, којима је закључно до 8 децембра 1938 године признато добровољачко својство. Како Министарство пољопривреде не располаже довољном површином земље, којом би се могли да подмире сви добровољци, Уредба даје могућност да поједини добровољци могу, уместо земље која им припада по Закону о добровољцима, да добију државне обвезнице у износима предвиђеним Уредбом.

I Право на примање обвезница

Чл. 2.

Право на обвезнице из чл. 4 Уредбе имају добровољци и добровољци-усташе:

- 1) којима је закључно до 8 децембра 1938 године уверењем Министарства војске и морнарице признато добровољачко својство а који земљу још нису добили;
- 2) који су добили земљу а ослобођени су од насељења по чл. 5 Закона о добровољцима;
- 3) који су добили земљу а нису се населили у законском року.

Чл. 3.

У случају смрти неког од добровољаца наведених у претходном члану, право на пријем обвезница припада његовим наследницима из чл. 3 Закона о добровољцима.

Како су прописи о праву наслеђа у разним покрајинама разнолики, одредба тач. 1 ст. 2 чл. 3 Закона о добровољцима има се тумачити тако, да се у конкретном случају имају применити прописи о праву наслеђа оне покрајине на којој наследници имају стално место становања.

Чл. 4.

Немају право на пријем обвезница добровољци и добровољци-усташе као ни њихови наследници: ако су аграрну земљу добили као месни добровољци; ако су се населили на добивену земљу; ако су добивену земљу по § 38 Закона о буџетским дванаестинама из 1925 године односно по § 36 Закона о ликвидацији аграрне реформе на великим поседима факулта-

тивно откупили или ако су стекли право власништва даровним уговором или одлуком надлежне власти.

Чл. 5.

Губе право на пријем обвезница добровољци наведени у чл. 2 овог Правилника ако не поднесу непосредно Министарству пољопривреде закључно до 9 јуна 1939 године молбе за пријем обвезница.

Ако до тога дана не поднесу молбе:

1) добровољци под тач. 1 чл. 2 овог Правилника изузев добровољаца-ушташа задржавају право на добијање аграрне земље по Закону о добровољцима;

2) добровољци и добровољци-ушташе ослобођени од насељења задржаће добивену земљу;

3) добровољци и добровољци-ушташе, који нису ослобођени од насељења, ако желе да задрже земљу дужни су да се населе до 9 јуна 1939 године или да до тога дана поднесу молбе за бесплатну грађу непосредно Министарству шума и рудника у смислу Правилника Министарства шума и рудника о издавању бесплатног дрвета од 14 јануара 1929 године, у ком случају дужни су, да се населе у року од три месеца од дана пријема грађе.

Ако се закључно до 9 јуна 1939 године овакви добровољци не населе нити поднесу молбе за грађу, губе право на добивену земљу која ће им се одузети и доделити другим добровољцима;

4) добровољци-ушташе, који нису добили земљу не могу добити ни земљу ни обвезнице.

Чл. 6.

Они добровољци и добровољци-ушташе, који су ма из којих разлога, својевољно примили у име добровољачке компетенције мању површину земље но што је одређено у чл. 3 Закона о добровољцима, немају права на пријем обвезница за површину, коју нису добили. Уколико су овакви добровољци ослобођени од насељења или се у одређеном року нису населили, примиће обвезнице уместо земље за пуну припадајућу им компетенцију, ако се одрекну земље коју су добили.

Добровољци и добровољци-ушташе, којима су аграрне власти у недостатку расположиве земље доделиле у име добровољачке компетенције мању површину земље него им по Закону о добровољцима припада и који су се на тој земљи населили или се населе, немају права на пријем обвезница. За допуну компетенције оваким добровољцима употребиће се, у првом реду, како већ расположиво тако и оно земљиште, које буде ослобођено у смислу чл. 2 Уредбе.

Тако исто они добровољци који су на основу неборачких уверења добили по Закону припадајућу компетенцију зем-

ље и на њој се населили, па им је Министарство војске и морнарице до 8 децембра 1938 године признало борачко својство, немају право на пријем обвезница за мање додељену им површину земље, већ им се за допуну између неборачке и борачке компетенције има дати аграрна земља на начин предвиђен у предњем ставу овога члана.

Чл. 7.

У смислу чл. 5 Уредбе право на пријем обвезница не може се узаптити нити се може уступити (цедирати) другом лицу.

II Молбе за пријем обвезница

Чл. 8.

Сви добровољци из чл. 2 и 3 овог Правилника и њихови наследници, дужни су закључно до 9 јуна 1939 године да лично потписате молбе поднесу непосредно Министарству пољопривреде — Одељењу за аграрну реформу и аграрно-правне послове.

Ако добровољци-ушташе и њихови наследници, који су већ поднели Министарству пољопривреде молбе за земљу, не поднесу молбе по предњем ставу, Министарство пољопривреде донеће одлуку о издавању обвезница на основу раније поднетих молби, које ће по потреби проверити и допунити.

Чл. 9.

Као благовремено поднете сматраће се молбе које су примљене у Министарству пољопривреде закључно до 9 јуна 1939 године или које су до тога дана на његову адресу предале на пошти на повратни рецелис.

Чл. 10.

Добровољци и добровољци-ушташе, који нису још поднели молбе за земљу, имају да приложе молби за пријем обвезница:

1) добровољачко уверење издато од Министарства војске и морнарице у оригиналу и у простом препису;

2) уверење надлежне судске власти, да молиоц није осуђиван за дела уперена против опстанка државе, њеног уређења и њених интереса (чл. 5 Закона о добровољцима);

3) у случају смрти добровољца уверење и доказе о праву наследства по чл. 3 Закона о добровољцима.

Добровољци и добровољци-ушташе, који су већ поднели молбе за земљу и приложили наведена уверења, позваће се само на ту ранију молбу.

Добровољци и добровољци-ушташе, који су добили земљу, а имају права на пријем обвезница, приложиће молбама само добровољачко уверење у оригиналу и простом препису а у молби ће навести име општине и поседа, на коме су земљу добили.

Чл. 11.

Молбе за пријем обвезница уместо аграрне земље морају лично да потпишу молиоци-добровољци односно у случају њихове смрти наследници из чл. 3 Закона о добровољцима.

Ако има више наследника којима припада право на обвезнице, довољно је да поднесе и потпише молбу један од наследника а остали су дужни да приме обвезнице уместо земље.

Ако је почивши добровољац поред жене оставио и децу, жена, уколико јој по прописима Грађанског закона припада само право плодуживања на део добровољачке земље, не може да тражи исплату обвезница уместо земље.

Неписмени молиоци дужни су на молби да ставе отисак прста у присуству двају писмених пунолетних лица, која ће молбу потписати и означити њихово занимање, место становања и изрично потврдити, да су молбу молиоцу прочитали и објаснили. Неписмени молиоци могу такође молбу дати на записник код надлежне општинске управе, која ће оверити истинитост њихове воље.

За малодобне или лица под старатељством (куратором) поднеће потписати молбе постављени старатељ, који ће молби приложити одобрење старатељске власти.

Молбе потписане од пуномоћника или правопријемника одбиће се.

Добровољци и добровољци-ушаше, који живе ван отаџбине, могу послати лично потписане молбе за пријем обвезница Министарству пољопривреде непосредно или преко надлежног конзулата, у којима ће означити лица, којима ће се њихове обвезнице предати.

Ради кратког рока за подношење молби дозвољава се, да уместо добровољаца, који живе у иностранству, изузетно могу поднети молбе за пријем обвезница чланови њихових породица наведени у чл. 3 Закона о добровољцима у коме су случају подносиоци дужни поред осталог да поднесу и уверење о сродству са дотичним добровољцем и да у молби означе његову тачну адресу. У оваквим ће случајевима Министарство пољопривреде затражити преко надлежног конзулата сагласност добровољца са поднетом молбом.

У овом случају као и у случају, када добровољац, који живи ван отаџбине, непосредно поднесе молбу за пријем обвезница, Министарство ће тражити од надлежног конзулата, да саслуша добровољца, коме ће се обвезнице уручити.

III Поступак са молбама за обвезнице

Чл. 12.

Чим Министарство пољопривреде прими молбе за пријем обвезница, завешће их по хронолошком реду у „списак молби за пријем обвезница” (списак „О”) који ће се водити у Оде-

љењу за аграрну реформу и аграрно-правне послове. Списак садржаће следеће рубрике: 1) ред. бр.; 2) број деловодног протокола; 3) презиме, име и очево име добровољца-молиоца; 4) боравиште, место, срез, бановина; 5) Ђ.Д.број добровољачког уверења и датум; 6) својство: борац-неборац-ушаша; 7) тражи обвезнице у суми од динара; 8) одлука Министарства пољопривреде о признању права на пријем обвезница, број и датум; 9) налог Министарства финансија о исплати, број и датум; 10) исплаћено у обвезницама динара; 11) примедба (бр. списка „А”, ослобођен од насељења, није се населио и сл.).

На свакој молби забележиће се у горњем левом углу прве стране црвеном бојом ред. бр. списка „О” и молба са прилозима уложити у кошуљицу на чијој ће се насловној страни забележити ред. бр. списка „О”; презиме, име и очево име добровољца; број деловодног протокола молбе за обвезнице и број евентуално раније молбе за земљу, која се има да здружи са молбом за обвезнице.

За добровољце, који траже обвезнице, а који су добили земљу, затражиће се од подручних власти списи о додели земље и здружити са молбама за обвезнице.

Све молбе са прилозима чуваће се у Одељењу за аграрну реформу и аграрно-правне послове, које ће поред списка „О” морати да води и азбучни именик молиоца у који ће се стављати ред. бр. списка „О” и број деловодног протокола.

Чл. 13.

Благовремено поднете молбе за обвезнице, њихови прилози као и ранији списи о додели земље провериће се да би се несумњиво утврдило, да ли молиоцу припада право на обвезнице или не.

Чл. 14.

Ако се утврди да је молиоц затражио обвезнице и поред тога, што је бесплатну земљу већ примио, односно примљену факултативно откупио, примио на поклон или одлуком власти постао сопственик или да је на основу лажних уверења и података настојао да прими обвезнице, Министарство пољопривреде доставиће пријаву надлежном државном тужиштву ради предузимања кривичног прогона за дело покушаја преваре.

Поступак по таквим молбама обуставиће се до окончања кривичног поступка.

IV Решење о издавању обвезница

Чл. 15.

По рассмотрењу молби, прилога и прикупљених података уколико они буду потребни, Министарство пољопривреде донеће решење о издавању обвезница, кад утврди да постоје за то у Уредби предвиђени услови, у противном ће молбе одбити.

Решења о признању права на пријем обвезница садржаваће нарочито:

1) презиме, име и очево име добровољца-молиоца, односно његових наследника, место становања, срез и бановина;

2) Б.Д.бр. и датум добровољачког уверења, својство и редни број списка „О”;

3) констатацију да молиоц није примио или факултативно откупио, примио на поклон бесплатну земљу, или постао њен сопственик одлуком власти, а у случају да је примио непотпуну компетенцију, констатовати колико је мање и где се налази;

4) у случају, да је молиоц ослобођен од насељења или да се није населио, означити парцелу, површину, општину као и велики посед, за које земљиште тражи у замену обвезнице;

5) образложење права молиоца на пријем обвезница.

Одлучење (диспозитив) садржаће нарочито:

1) име, презиме, очево име и место рођења (срез и бановина) добровољца, коме се признаје право на пријем обвезница уместо земље;

2) суму у нормалној вредности државних обвезница, која му се има исплатити а која се има исписати и словима и одредбу о исплати;

3) презиме, име и очево име, место и срез и бановина лица, коме се имају обвезнице предати и вратити оригинално добровољачко уверење односно означити суд коме се обвезнице имају предати;

4) евентуалну одредбу о одузимању земље и њеном стављању на располагање у смислу члана 2 Уредбе;

5) у случају наслеђа по чл. 3 Закона о добровољцима одредити поименично наследнике, којима се признаје право на обвезнице и у коме износу. Ако и жена умрлог добровољца учествује у наслеђу одредити њена права плодоуживања;

6) одредбу о достави решења заинтересованим странкама с позивом да пријаве непосредно Министарству пољопривреде евентуалне грешке и нетачности у решењу ради исправке.

Чл. 16.

Министарство пољопривреде доставиће Министарству финансија — Одељењу државних дугова и државног кредита решење са оригиналним добровољачким уверењем ради даљег поступка. Истовремено уручиће се молиоцу решење преко надлежног среског начелства и доставница о предаји решења здружиће се са концептом решења.

Чл. 17.

Земља добровољца којима се призна право на обвезнице одузеће се са 30 септембром 1939 године, ако се решење о издавању обвезница донесе до тога дана. У случају да се решење о издавању обвезница донесе после тога дана земља ће се

одузети са 30 септембром оне године у којој се решење донесе, у коме се случају молиоцу исплаћују обвезнице без купона за године, у којима је земљу уживао, што се има у решењу изрично одредити.

Чл. 18.

Надлежна аграрна власт обавестиће општинску управу, на чијем се подручју налази земља одузета од добровољца наведених у предњем члану с тим, да она о томе обавести лице које земљу ужива и обрађује у име добровољца.

Чл. 19.

Решења о исплати обвезница издаваће се: првенствено за добровољце, који су се одrekli добивене земље (чл. 1 под б) и в) Уредбе и то оним редом како су молбе заведене у Министарству пољопривреде; затим за добровољце, којима су по ранијим њиховим молбама издата начелна решења за добијање земље али нису извршена по хронолошком реду издатих начелних решења, — потом: за остале добровољце, који су већ поднели молбу за земљу а нису донета начелна решења, оним редом како су ове молбе поднете и заведене у Министарству пољопривреде.

За све остале добровољце ова ће се решења доносити по хронолошком реду молби за пријем обвезница.

Чл. 20.

У случају тужбе Државном савету на решења Министарства пољопривреде о издавању обвезница односно одузимању земље одгађа се извршење решења до окончања спора (чл. 46 Закона о Државном савету и управним судовима).

Чл. 21.

Неблаговремене или на Уредби неосноване молбе за пријем обвезница Министарство пољопривреде одбиће образложеним решењем које ће уз доставницу уручити молиоцу преко надлежног среског начелства.

Чл. 22.

Ако се установи, да је добровољац примио поред земље још и обвезнице или да је неко друго лице примило обвезнице на основу лажних уверења и података, Министарство пољопривреде доставиће пријаву Државном тужиоштву ради кривичног прогона и Државном правобраниоцу ради предузимања мера за обештећење.

V Исплата обвезница

Чл. 23.

Исплату обвезница добровољцима по решењима Министарства пољопривреде врши Одељење државних дугова и државног кредита Министарства финансија непосредно или преко надлежних пореских управа.

Одељење државних дугова и државног кредита установиће по својим књигама све потребне рачуне за књижење ове исплате.

Министарство пољопривреде дужно је: да на основу прикупљених података достави Одељењу државних дугова и државног кредита Министарства финансија најдаље до 1 августа 1939 године предрачун о количини потребних обвезница за ову исплату. Укупан номиналан износ обвезница утврдиће се одлуком Министарског савета.

Чл. 24.

Кад Одељење државних дугова и државног кредита Министарства финансија прими решење Министарства пољопривреде из чл. 15 овог Правилника са оригиналним добровољачким уверењем и утврди да садржи све потребне податке уешће решење у „књигу додељених накнада добровољцима”.

Ова књига има се водити поименично и садржаће:

1) ред. бр.; 2) број деловодног протокола; 3) датум и број решења Министарства пољопривреде; 4) породично, крштено и очево име лица коме је накнада призната, односно коме се има извршити исплата; 5) место, срез, бановина; 6) сума накнаде; 7) датум и број налога за исплату; 8) број признанице по извршеној исплати.

На основу решења Министарства пољопривреде Одељење државних дугова и државног кредита Министарства финансија издаће налог за исплату обвезница и доставити месној контроли на преглед и визу пошто претходно на решењу Министарства пољопривреде и на оригиналном добровољачком уверењу стави констатацију о наређеној исплати означајући датум и број налога.

Чл. 25.

По прибављеној визи месне контроле врши се исплата додељене накнаде у обвезницама лицима, која стално живе на подручју Управе града Београда, среза земунског и врачарског непосредно на благајни Одељења државних дугова и државног кредита Министарства финансија. Свим осталим лицима вршиће се исплата преко надлежних пореских управа.

Чл. 26.

Исплата обвезница има се вршити непосредно и лично лицу наведеном у решењу Министарства пољопривреде. Исплата се врши на признаницу.

Истовремено са обвезницама предаће се примаоцу уз потврду оригинално добровољачко уверење, на коме ће орган Министарства финансија означити исплату обвезница.

По пријему обвезница примаоц дужан је поднети благајнику на увиђај легитимацију надлежне власти из које се

може утврдити његова идентичност, што се има на признаници констатовати.

Ако је примаоц неписмен уз његов прстознак потписаће га на признаници један службеник Одељења државних дугова и државног кредита односно пореске управе у присуству два писмена сведока, који не смеју да буду службеници Одељења или пореске управе. И сведоци морају да имају уредне легитимације, што ће се такође на признаници констатовати.

Пореске управе дужне су одмах да изврше предају обвезница и клаузулираног оригиналног добровољачког уверења лицу означеном у налогу Одељења државних дугова и државног кредита Министарства финансија на потписе признанице па оверену признаницу да врате Одељењу најдаље у року од 15 дана од дана предаје обвезница примаоцу.

Чл. 27.

У случају да је лице, коме се по решењу Министарства пољопривреде има извршити исплата, умрло или да је стављено под старатељство, обвезнице неће се исплатити а Одељење државних дугова и државног кредита известиће о томе Министарство пољопривреде ради измене решења и одређивања лица, коме ће се исплатити обвезнице.

Ако се утврди да је лице одређено за пријем обвезница непознатог боравишта, Министарство финансија ставиће обвезнице у депозит код надлежног суда.

Чл. 28.

Кад право на пријем обвезница припада малодобним лицима или лицима под старатељством, обвезнице са оригиналним добровољачким уверењем положиће се у смислу прописа Ванпарничног поступка код надлежне старатељске власти, што ће се одредити решењем Министарства пољопривреде из чл. 15 Правилника.

У овом случају сматраће се да је исплата дефинитивна када се од старатељске власти приме потписане признанице.

Чл. 29.

О свакој извршеној исплати Одељење државних дугова и државног кредита известиће Министарство пољопривреде позивом на број решења о признању права на пријем обвезница са наводом броја налога за исплату, исплаћене суме и датума признанице.

Чл. 30.

Обвезнице одређене добровољцима у име накнаде уместо аграрне земље не могу се узети у попис или продају по Закону о извршењу и обезбеђењу нити задржати добровољцима који уступе добивену земљу у замену за обвезнице (чл. 1 под б) и в) Уредбе) за наплату дужног пореза и осталих јавних дажбина (чл. 5 Уредбе).

Чл. 31.

Када право на пријем обвезница имају више наследника из чл. 3 Закона о добровољцима исплата и уручење добровољачког уверења извршиће се у име свих једном од наследника, кога одреде сви наследници у изјави потврђеној код суда.

Чл. 32.

Ове обвезнице моћи ће се примати у залогу (ломбардовати) код Државне хипотекарне банке и Поштанске штедионице.

VI Остале едредбе

Чл. 33.

Добровољци који су добили земљу и желе да се населе могу најдаље закључно до 9 јуна 1939 године, да поднесу молбу за пријем грађе непосредно Министарству шума и рудника.

Министарство шума и рудника доставиће све благовремено примљене молбе за бесплатну грађу Одељењу за аграрну реформу и аграрно-правне послове на знање и проверу, које ће их потом вратити Министарству шума и рудника на решење.

Министарство шума и рудника односно његов орган известиће Одељење за аграрну реформу и аграрно-правне послове Министарства пољопривреде о издавању бесплатне грађе и означити дан када је молиоцу бесплатно грађа дата.

Чл. 34.

Ради правилног рада и евиденције Одељење за аграрну реформу и аграрно-правне послове Министарства пољопривреде има да води следеће спискове:

I Списак молби за бесплатну грађу са следећим подацима:

1) ред. бр.; 2) број деловодног протокола Министарства пољопривреде; 3) број деловодног протокола Министарства шума и рудника и датум; 4) презиме, име и очево име, место, срез и бановина молиоца; 5) где има земљу, општина, срез, велики посед; 6) дан, месец, година, када је примио грађу; 7) дан, месец и година до којег је дужан да се насели; 8) дан, месец и година када се је населио; 9) евентуални налог надлежне аграрне власти за одузимање земље, број и датум.

II Списак добровољаца ослобођених од насељења (чл. 1 сл. б) Уредбе) који нису још постали власници земље, са следећим подацима:

1) ред. бр.; 2) презиме, име и очево име добровољца; 3) пребивалиште, место, срез, бановина; 4) Б.Д.бр. и датум добровољачког уверења; 5) одлука о додели земље, број и датум; 6) број парцела додељене земље, кат. општина, велики посед; 7) укупна површина; 8) ослобођен од насељења одлуком, број и датум; 9) поднео молбу за обвезнице, ред. бр. списка „О”; 10) број и датум решења Министарства пољопривреде о признању обвезница; 11) примедба.

III Списак добровољаца који су дужни да се населе (чл. 1 под в) Уредбе и чл. 8 Уредбе) са подацима као у списку под II од 1—7 те 8) да ли је рок за насељење истекао; 9) поднео молбу за обвезнице ред. бр. списка „О”; 10) поднео молбу за бесплатну грађу, ред. бр. списка I; 11) примедба.

Спискови под II и III имају се саставити азбучним редом по подацима надлежних аграрних власти.

Чл. 35.

Кад Министарство пољопривреде утврди, да се добровољац коме је рок за насељење истекао, није закључно до 9 јуна 1939 године населио, нити поднео молбу за обвезнице ни за бесплатну грађу, обавестиће о томе надлежну банску управу — Аграрно-правни отсек односно Врховно повереништво за аграрну реформу у Скопљу, који ће донети првостепену одлуку о одузимању земље са правом жалбе Министарству пољопривреде у року од 15 дана.

Тако ће се поступити и у случајевима, када се добровољац након пријема бесплатне грађе од Министарства шума и рудника не насели у року од 3 месеца предвиђеном у чл. 7 Уредбе.

Чл. 36.

Под појмом насељења подразумева се, да се је добровољац у предњем року пријавио надлежној општинској власти за стално боравиште, да је довезао добивену грађу и припремио потребан материјал за подизање куће. Ако такав добровољац ни после једне године од дана пријаве надлежној општини не подигне кућу и не пресели чланове своје породице сматраће се, да се није ни населио.

Чл. 37.

Добровољци који желе, да се населе а нису још добили поткућницу дужни су, да закључно до 9 јуна 1939 године, поред молбе Министарству шума и рудника за бесплатну грађу, поднесу и молбу Министарству пољопривреде за доделу поткућнице.

У колико не би било могуће доделити таквом добровољцу поткућницу у близини земље, на коју има да се насели, аграрне власти могу преместити добровољца на друго земљиште где има расположивих поткућница, или ће Колонизациони фонд Министарства пољопривреде по могућству откупити потребно земљиште за ту сврху.

Чл. 38.

Сви послови, који се врше по Уредби и по овом Правилнику и све исправе у вези с тиме, ослобођавају се плаћања свих државних и самоуправних такса и дажбина.

Чл. 39.

Аутентична тумачења по овом Правилнику даваће министар пољопривреде у споразуму са министром финансија.

Чл. 40.

Овај Правилник ступа на снагу са даном обнародовања*) у Службеним новинама.

Бр. 16.900/VIa/39
25 фебруар 1939 год.
Београд

Министар пољопривреде,
Инж. Ник. Бешлић, с. р.

Министар финансија,
Војин Ђуричић, с. р.

Инд. р.
35488